

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvinii, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

Capvt XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

Ognoscenda verò sunt, quæ circa ipsam Caluini proscriptionem contigerunt, eaque ex libro Rubro, in quem ea relata sunt, depromemus. Postridie Paschæ, vigesima secunda Aprilis, Concilio ducentum virali coacto, relatum de Farello & Caluino ad plenum est, quàm illi frequenter scilicet admoniti, quàm amicis sæpè precibus sollicitati fuerint, quibus contemptis, non solum inexorabiles, sed obstinati, rebelles atque edictorum Senatus per intolerabilem contumaciam transgressores permanserint, vt hæc à nobis sunt paulò antè exposita. Sed Magister Henricus Marius, quem diximus, quæ ad ipsum pertinebāt, & quas illi iniurias, quasue minas intentassent, minimè etiam dissimulabat. Quibus omnibus diligenter ponderatis, in hoc ducentum virali Concilio atque cœtu deliberatum conclusumque fuit, vt Farellus, Calvinus, & Couraultus propter summam obstinationem & contumacem arrogantiam vrbe, dominioque Geneuensi excederent, & in exilium irent; cæremonia autem vsu & consuetudine per Bernensium ecclesias receptæ, & in postrema Lausannensi Synodo comprobata, in Ecclesia Geneuensi etiam & huic subditis parœcijs nihil immutata obseruarentur. Postero die in pleno Senatu, siue generali, quale tum habitum fuit, Concilio decretum, rata vt haberentur, quæ pridie du-

centum viri deliberassent. Farellus autem & Calvinus, qui se in ædes suas abdiderant, pro-
 scriptionis huius suæ nuncio accepto, & certi-
 ores redditi, plebem contra ipsos valdè concita-
 tam, clam urbe excefferunt, & fuga sibi mag-
 na celeritate consuluerunt. Hæc vera & synce-
 ra Calvinianæ proscritionis causa est. Quis e-
 nim non plus fidei accommodandū magistra-
 tui, ijsque tabulis censeat, quas ex huius man-
 dato publicus & Ordinarius Secretarius confe-
 cisset, quàm privato alicui homini, amore & stu-
 dio eius, de quo testimonium scribere velit, ni-
 mium incenso? præsertim, si eius quoque pri-
 uati vita & mores nota non careant? Sed huius
 hominis vitam, res gestas ac mores amplè, &
 ad vitium propediem descripturum me, quod
 antè quòque sum pollicitus, spero, bonam à bo-
 nis, syncerisque viris, ab alijs ei doctrinæ pla-
 nè immerfis malam proculdubiò gratiam ini-
 turus. Nunc quemadmodum Geneuam reuer-
 sus sit, dicendum, quam rem Beza aliter etiam
 & contrariò, quàm gesta est, modo describit,
 quod quidem optimi grauesque viri non igno-
 rant. Nam literis, quas ad primarios Geneuen-
 sis Reipublicæ viros frequentes magna cum
 importunitate scripsit, direxitque, nomen
 tamen multorum, qui apud Germanos in
 existimatione erant, tanquam ab eis scriptæ
 essent, ementitus, & cautè atque subtiliter ex-
 cogitatis, huiuscemodi artibus tantum pro-
 mo-

mouit, vt earum importunitate victi Geneuen-
fes, ad inquirendum, reuocandumque eum
suos miserint. Vnde; quod Beza de hoc eius re-
ditu scribit, contra animi sui sententiam Gene-
uam eum reuersum, consensumque eius, Dei iu-
dicio, nisi huic vocationi pareret, proposito,
extorquendum fuisse, nugæ sunt, logi sunt, at-
que fabulæ, ad decipiendum incautos & nimi-
um credulos, simplicesque idiotas excogitatæ;
quales nugationes infinitas alias intermiscet, vt
parentem, magistrum & amicum suum laudan-
do extollat; nimirum, quòd Argentorati tan-
quam thesaurus aliquis à doctis receptus sit;
quòd Theologiam cum magna omnium admi-
ratione illic sit professus; quòd inter præci-
pua Theologos, qui ad Vvormatiensē & Ra-
tisbonensē, Imperialia comitia, proficisceretur,
omnium, qui per Germaniam sunt, Theologo-
rum calculo ac suffragijs delectus sit; ita quod
Melancthon etiam tunc non aliter, quàm The-
ologum cognominauerit, singulari hoc eum
honore dignatus: quòd Senatus Argentoraten-
sis agrè illum dimiserit: quòd Ciuitatis iure
donatum præbendæ redditus retinere voluerint,
quos professionis salarium ipsi attribuerant:
quòd hoc tamen ab omni cupiditate alienissi-
mus facere recusarit, neque, vt vel quantum de-
narius est, ex eis sibi seruaret, ab eo impetrare
potuerint. Et mille similes ineptias ad incautos
& simplices inescandos capiendosque inter-
miscet,

miscet, quas ego prætereo; Sed ei non nihil im-
 morari libet, quod tanta cum impudentia affir-
 mat exemplo S. Pauli suis ipsius expensis Eccle-
 siæ ipsum inseruiuisse. Nam secus se rem habe-
 re, norunt omnes, quibus ipse notus fuit, qui-
 ue cum eo Geneuæ sunt versati. Principio cen-
 tum coronati annui ipsius salarium erant. De-
 inde à typographis, quorum in imprimendis
 suis operibus opera utebatur, in singulas siue
 paginas siue folia eius monetæ binos asses aufe-
 rebat. Tertio, pauperum peculium atq; loculi
 eius fideicommissi erant; in eos autem bonæ
 pecuniæ summæ inferebatur. Nam præter qua-
 ter millenos Francos, quos vno tempore Na-
 uarræ Regina, iam vita functa, Francisci I. quon-
 dam Regis soror, eò miserat, etiam ipsa Ferrar-
 iæ Dux satis amplam aliam summam, tum plu-
 res alij nobiles viri atque fœminæ suam quiq;
 conferebant. non deerant & mercatorum col-
 lationes hoc fine factæ, vt lanificium illic, arte
 lanci panni conficiendi in Geneuam introdu-
 cta, iustituèretur. Hunc enim rumorem Calui-
 nus ad insidiandum pecuniæ, eamq; ad se attra-
 hendum commodum atq; accommodatū lon-
 gè lateq; sparserat. Quarto, Geneuæ è viuis
 excessit quidam, cui nomen P. David, Hanno-
 niensis, qui Geneuam religionis illius studio
 commigrarat. Moriturus autem bis mille coro-
 natos pauperibus testamēto reliquit, executo-
 ribus huius suæ voluntatis designatis Hanno-
 niensi

nienſi quodam, Maldonallum eum vocabant,
& altero Sainct-Andrea, qui vel erat tum, vel
breui poſt Geneuenſis miniſter eſt factus, &
Caluino; cui, cum eſſet peculij pauperum ad-
miniſtrator, & quaſi quaerſtor, tradita commiſſa-
que fuere duo haec coronatoru millia. Ex qua
ſumma quingenti inter ſummè intimos eius a-
micos diſtributi fuere; Vireto viginti quinque,
Farello viginti, & ſuae quaeque portiones, quem
dixi Maldanallo, Sainct-Andreæ, alijsq; adnu-
meratae; quid verò mille quingentis actum, &
in quos uſus expenſi ſint, quis facile dixerit?
explorare hoc ſanè nullus poterat. Vnde pau-
perum magnæ querelæ exaudiebantur, ſed qui
paulò liberioſerem vocem ederent proſcripti ſta-
tim & Geneua excedere ſunt coacti, tanquam
qui Libertini, vel athei fuiſſent; vulgaria enim
haec erant crimina his impingi obijci que ſolita,
qui Dominum meum, quomodo Caluinum vo-
cabant, quauis in re offendiſſent contriſtaſſent-
que. Caeterum ex cuiuſdam Nicolai de Fer egregio
facinore ſatis detecta, & in lucem prolata
eius auaritia eſt, neq; ea bonos prudentesq; vi-
ros latere amplius tum potuit. Nam hic Ant-
uerpiæ bonis cedens, creditoribus triu milliũ
librarum deluſis, cum Geneuam profugiſſet,
Caluino ſe adiunxit, eiq; rem omnem, ſuaq; ne-
gocia plenè expoſuit, conſilium rogans, quid-
nam faciendum ſuaderet, ſi eum creditores ſui
Geneuam uſq; inſequerentur. Calvinus con-
filium

filium dat, immobilia bona ex hac pecunia vxori, duabusque suis filiabus vt compararet: Sic enim preclusum creditoribus viam iri quicquam ab ipso auferendi, cuius suum nihil inueniret. Maritos deinde illis quæreret, qui contra creditores infestantes auxilio esse possent. Acquieuit consilio Nicolaus; vtque plus fidei, fauoris atque gratie Geneue obtineret, munus insigne multorum coronatorum bono huic Domino Caluino offert, qui tantus bonorum fluxorum contemptor, minimè eos tamen spreuit, sed cupidè arripuit. Deinde, vt altera filiarum fratri suo Anthonio Caluino nuberet, operam dedit. Quid hic dicis? Vidésne fatis, quemadmodum venerabilis hic Dominus caducas & fluxas ope, quod illi Theodorus Beza elogium tribuit, contemnendas duxerit? Veruntamè quomodò poterit hic Caluini laudum tantus buccinator occultum tenere factum adolescentis illius prouincialis, qui Caluini minister facti infectique argenti ad quater millenos Francos ab eo furto abstulit & profugit? Nam & is rumor intra & extra urbem diuulgatus ita fuit, vt in ore omnium esset. Et ipse honoris sui causa, pecuniam hanc apud se depositam, sparsit postea ab ijs exteris, qui Geneuam habitatum venerant, vel venire cogitassent: sit ita sanè, si esse potest, sed admodum tamen hoc mirum fuit, quòd quamuis amici operam suam offerrent, permittere tamen, vt quisquam eum

inse-

insequeretur, nunquam voluit; quia metueret
 forsan, ne compræhensus puer & reductus, ea
 proferret, quæ ad eius honorem parum face-
 rent. Hinc grauis suspicio nata, ne abusus pue-
 ro fuerit: suspicionem enim adiuvat, quod No-
 uioduni ab eo perpetratum supràmemorauim-
 us. Cuius tamen rei iudicio Deo relinquam,
 qui, erit tēpus, cūm tenebris obrutas secretas-
 que res in lucem proferet.

CAPVT XII.

D illud redeo, quod Theodorus
 Beza in sua illa præfatione pronun-
 ciat, se, si minimam ambitionis ali-
 cuius significationem, quæ in suo
 magistro, patre, & amico Caluino resedisset,
 quis edere, notareque posset, manus daturum,
 & damnari ambitionis passurum; edam igitur
 & oculis subijciam plurima, eaq; minimè leuia
 ambitionis argumenta. Imprimis ignominio-
 sam illam pœnam proferam, quam ipsi persol-
 uere debuit quidam Petrus Ameau, quem nu-
 dum, indusio tantummodò tectum, cum tæda
 ardente in manu, quia malè de ipso locutus es-
 set, ad veniam rogandam supplicem venire o-
 portuit. Quæ autem de eo locutus fuerat, alia
 non fuerunt, nisi quod domi suæ cœnans cum
 amicis aliquot suis, illis mirum in modum do-
 ctrinam Caluini efferētibus, hæc ipsa verba re-
 gereret: *Nimum vos huic homini tribuitis, & minus*
bene